

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 5

2. února 2020

Cena: 8 Kč

Klobouk dolů, kaplani

Naděje není to přesvědčení, že něco dobře dopadne, ale jistota, že má něco smysl – bez ohledu na to, jak to dopadne.

Václav Havel

Je tvrdou realitou, že v našem okolí najdeme řadu těch, kterým je naprosto lhostejné, jak jsou na tom jejich bližní a sousedé, natož pak cizí člověk, nevidí, neslyší, jdou si zkrátka za svým. Pak jsou tu takoví, kteří reagují na svízele doby rezignací, pocitem beznaděje, bezmoci... Naštěstí jsou i lidé, kteří dobře vědí o naději silnější než všechny trampoty, která dává nové a nové šance. A pak jsou tu ti, kteří jsou onu naději schopni ještě předávat dál, třeba lidem, kteří se octli na příslovečné šikmé ploše a následně až za brana-

mi vězení. Jsou schopni dávat jejich krokům opět balanc, dát těmto společnostem často právem opovrhovaným sílu, aby nejen přežili ten neradostný čas za mřížemi, ale hlavně sílu vrátit se a začít nový slušný život. V našem českém prostředí sledují tento nelehký cíl již přes dvacet let členové spolku Věžeňské duchovenské péče. Na konci minulého roku se sešli na pražské Staroměstské radnici v Brožíkově sále na konferenci, která nejen připomněla, že již 25 let kaplani a dobrovolníci z různých církví navštěvují vězňe, ale především byla obrovským vyjádřením vděčnosti a poděkováním za jejich činnost, i za angažovanost všech dalších zúčastněných – a to formou konkrétních ocenění... Jmen zde zaznělo opravdu mnoho, včetně přítomného Bohdana Pivoňky, zakladatele Věžeňské duchovenské péče u nás, a dlouholeté předsedkyně spolku Renaty Balcarové. Nechybělo samozřejmě ani jméno našeho Aleše Jalušky, faráře ve sboru v Lomnici nad Popelkou, jenž v prosinci 1989 zaslechl v rozhlase zprávu o vzpouře ve valdické věznici, vypravil se tam a od té doby zde šířil naději o možnosti „návratu ztracených synů do otcova domu“... V těchto dnech slyšíme mnohé bilancovat život naší stoleté církve a ptáme se, je to hodně nebo málo? A co 25 let? V lidském životě je to především doba, za kterou člověk dospěje, a jako dospělý charakterizoval na konferenci současný vztah

Dokončení na str. 3

Dňa 12. 1. 2020 sme v Bratislave privítali pri oslavách 100. výročia našej cirkvi malé bábätko, Anežku Burešovou, medzi nových kresťanov našej cirkvi. O to viac to bolo radostné, že dedkom malej Anežky bol náš farár Jiří Bureš z Vlašimi. NO Bratislava, biskup Jan Hradil

Církev není to, co si představujeme, nýbrž to, co jsme

Z kázání br. faráře Lukáše Volkmana v dejvickém sboru ke kulatinám církve.

Texty: Gn 17,15-22 a 18,1-3, Ř 4,16-25, J 8,31-40

Milí přátelé, vítám vás na první bohoslužbě v tomto významném jubilejním roce 2020. V těchto dnech naše církve slaví své sté narozeniny. Tyto kulatiny jsou pro nás výjimečné minimálně svojí neopakovatelností, neboť takto významných narozenin se jistě nikdo z nás již nedožijeme a je vážnou a nezodpověditelnou otázkou, zda se jich dožije sama naše církev. Zaměříme-li svou pozornost na danou číslici – jedná se o jednu jedničku a dvě nuly. Na střídání jedniček a nul je prý postaven princip mně

milí vzdálených počítačů. Americká multimediální umělkyně Laurie Anderson už v 80tých letech převedla tento boj do metafory, že **nikdo nechce být nulou, každý chce být jedničkou**. Ovšem smutně pravdivým faktem (a to ve všech sférách, nejen té politické) je stále platný aforismus Ivana Krause „Nuly bývají v číselné převaze!“ Když jsem nad tím tak přemýšlel, uvědomil jsem si, že právě číslice 100 je toho prvním matematicky vyjádřeným důkazem. Převaha nul je odpovědí na všechno

možné, co se v naší zemi (ale i leckde jinde) děje, i třeba na to, kdo všechno může být zvolen a postaven do čela, a jaké priority a charakterové deformace mohou být většinou upřednostněny. Na to navazuje další aforismus Ivana Krause „Nemám rád nuly, jsou nevypočitatelné.“ Přirozená nevypočitatelnost života jako takového je touto skutečností ještě zvýšena a prohloubena s tím, že se dostávají zkušenosti vesměs

Dokončení na str. 2

Stalo se ...

Milí přátelé, v tom našem jubilejním roce jsem se trochu ohlédla za roky církve, na které se pamatuji. Říkám si, že by bylo dobré, kdyby se na vašich stránkách objevily vzpomínky na život v naší církvi. Trochu tím startuji pomyslnou štafetu...

Zdraví Alena Naimanová

Pokračování z minulého čísla Do Úpice bylo ze Skalice dobré spojení do 17 hodin, pak už nic nešlo, muselo se autobusem jet do Malých Svatoňovic a dál vlakem... Tak se stalo, že ke konci října byla v kanceláři schůze rady starších, pochopitelně večer. Kamna pěkně hrála a v kanceláři bylo teplo, i když dveře moc netěsnily. To netěsnění jsem poznala až o něco později. Členové rady starších se rozešli do svých domovů a nikoho ani nenapadlo se mne zeptat, jestli mám kde spát. Neměla jsem kde a nešel mi autobus ani do Skalice, ani do Svatoňovic. Byla jsem mladá a moc jsem to neřešila. Dala jsem k sobě několik zidlí, zabalila se do těžkého dlouhého ubrusu a přikryla talárem. Na sobě jsem měla všechno, co šlo, včetně kabátu. Pořádně jsem přiložila do kamen a snažila se usnout. Nejdřív jsem nemohla usnout kvůli dojmům, potom kvůli zimě. Hledala jsem, čím bych se ještě mohla přikrýt. Nakonec

jsem našla pokrývku katafalku (podstavce na rakev při pohřbu) a použila ji. Bylo to o trochu lepší, ale ráno jsem se pěkně klepala a vyběhla do města hledat možnost teplé snídaně. Varné konvice tenkrát neexistovaly a já ještě nebyla zařízená. Brzy jsem měla několik pohřbů. Jeden byl zvláště povedený. Na pohřební službu nastoupila nová slečna, která pohřby sjednávala. Snažila se lidem vyjít vstříc. Jedni pozůstali si přáli rozloučení z domu smutku a průvod ke hrobu. Byl čas normalizace, už se to tak dávno nedělalo – ale ona to nevěděla. V den pohřbu si někdo všiml, co na parte vlastně stojí. A nastal poprask. Nakonec jsem v domě smutku vykonala první předepsanou část rozloučení a průvod vyšel. Předě mnou a pohřebním vozem kráčel zřízenec se stovkou v ruce na pokuty (částečně jsme šli jednosměrnou ulicí v protisměru). Ve městě to vzbudilo rozruch. Lidé stáli

Pokračování na str. 3

Psali jsme před sto lety - Vzpamatujme se!

Podle zpráv některých listů byly prý z pražských obecných a měšťanských škol odstraněny minulého týdne všechny kříže a odvezeny hromadně na popelářských vozech. (...) Nejsou to, žel Bohu, první a jediné případy urážky našich nejsvětějších náboženských symbolů za krátký čas trvání naší republiky. Opět a opět propuká fanatické obrazoborectví a rve posvátné city náboženské duše národa československého, zanášejíc mezi nás ďábelský svár. Zejména opětovné potupení křížů, soch, svatých a samých věřících na bratrském zbožném Slovensku naplnilo nás pokaždé bolestí. Víme velmi dobře, že mnoho těchto urážek náboženských citů mají na svědomí agitátoři za své provokace dobře placení od našich nepřátel, ale není nám, bohužel, ani neznámo, že dávají se k takovýmto činům zjednat i naši lidé. Nevolaťme na ně úřadů, nedožadujeme se pro ně trestů! Ale protestujeme slavně proti tomuto a každému takovému jednání, které nedbá náboženského citění a přesvědčení svých spoluobčanů. Protestujeme však i proti tomu, aby jistý tisk nadále takovéto případy škodolibě na úkor dobré pověsti národa a republiky do světa rozlašoval a dokonce cizí misse o nich schválně informoval, nebo jich zneužíval k protičeským svým agitacím na Slovensku. My litujeme těchto činů i pachatelů jejich. Litujeme však zejména neblahých urážeců křížů. Proto jich litujeme, že nenaučili se ještě hledět na kříž, který stal se jim vinou dosavadní zvrácené výchovy náboženské symbolem nenáviděného duševního tyranství, zatímco právě český člověk dneška měl by kříž všude uctívat jako symbol svého osvobození tělesného i duševního. (...)

Nechť ukřižovaný zůstane nám i v naší svobodné republice typem hrdinného sebeobětování pro pravdu a dobro, a jeho kříž odstrašující ukázkou nesnášenlivé surovosti a nerozumu! Proto chceme pokládati dosavadní urážky kříže a jiných symbolů náboženských za neblahý blud náboženského nedovzdělání; a prosíme obzvláště kruhy vzdělané a především vychovatelské, aby snažily se o lepší porozumění všeho dobrého a posvátného, co věky minulé nám dochovaly, voláme celému národu: **vzpamatujme se!** Svým stoupencům pak ukládáme za mravní povinnost, aby, podporující se navzájem, všude a ihned vždy zakročili s plnou vážností, ale i laskavostí proti všemu, co by uráželo náboženský nebo mravní cit spoluobčanů.

Výbor církve československé, v Praze, 15. ledna 1920. Právo národa 1. 2. 1920, s. 9

Církev není to, co si představujeme...

Dokončení ze str. 1
záporné a někdy až šokující.

Na druhou stranu **křesťanská víra by měla obsahovat „nalévání si čistého vína“ a tedy otevřenou sebekritiku kombinovanou s nadějí milosrdného Boha.** A v tomto zorném úhlu si musíme přiznat, že nikdo z nás nebyváme vždy jedničkou, ale ani dvojkou či trojkou. Pocity, že jsme pouhými nulami (které de facto nic neovlivní ani nezmění) nemusíme totiž mít jenom v rozměru celospolečenském, ale i vnitřním a ryze osobním. Neboť mnohé se nám nezdařilo, mnohé nevyšlo, mnohé se ani po opakovaných pokusech nepovedlo změnit či trochu zlepšit, nemluvě o pasivitě, ve které necháváme vše při starém.

A tímto prizmatem je třeba vnímat nejen sebe ale i církev. Pavel Kosorin to velice výstižně vyjádřil slovy: „**Církev není to, co si představujeme, nýbrž to, co jsme.**“

K lidské přirozenosti patří tendence omlouvat vlastní chyby – Ježíšovsky pověděno „**nevidět trám ve vlastním oku**“. Oskar Wilde napsal: „**Zkušenosti – takhle každý říká chybám, kterých se dopustil.**“ Jde však o to,

abychom o těchto „zkušenostech“ nejen věděli či mluvili, ale také je před Bohem vyznávali, poučili se z nich a snažili se je s pomocí Boží napravovat či zmenšovat.

K víře ale také patří vědomí, že před Bohem vůbec nejde o to být (anebo se cítit) jako nepřekonatelná jednička, nýbrž naopak, mnohdy cítíme-li se jako úplná nula, na vedlejší koleji, přehlížení a zdánlivě nepotřební můžeme o to intenzivněji spatřit a potřebovat Kristovu blízkost, lásku a pomoc. On jako „**lékař nepřišel ke zdravým ale nemocným**“ a Boží pohled (na pozadí toho lidského) otáčí slovy: „**první budou poslední a poslední první.**“

Ve víře totiž (na rozdíl od mnoha profesí) nejde o to, abychom byli za každou cenu jedničkou, ale abychom přijali toho, „**který je Alfa i Omega, první i poslední.**“

Pokud bych ocitoval ještě do třetice Krausův číselný aforismus: „**Nuly jsou samy o sobě neškodné, ale běda, když se někdo před ně postaví**“, potom lze říci, že platí nejen z matematického hlediska, ale i v běžném životě. Zvláště se to týká mnoha výjimečných osobností a můžeme to

vztáhnout i na osud Krista. Jeho jedinečnost byla a je pro mnohé neúnosná, pobuřující a zavrženíhodná, ale pro nás je přímo záchranná, neboť před Bohem jenom díky ní získáváme na ceně, protože jsme vykoupěni tou nejvyšší cenou. Kristovou prolitou krví a jeho slavným vzkříšením. Vrátime-li se k číslu 100 let, potom základní otázkou je, zda se jedná o dobu dlouhou anebo krátkou, a tím vlastně, zda je naše církev stará či mladá... Každý rozměr stejně jako číselná veličina je posouditelný jedině v rámci určitého srovnání, ale tím pádem dochází k určité relativitě. „Relativita času“ není jen slavným Einsteinovým objevem, ale skutečnou realitou nejen z pohledu subjektivního (tedy momentálního osobního prožitku), ale i objektivního. Kdybychom časový interval 100 let vztáhli na lidský život, potom se jedná o dlouhý a požehnaný věk, kterého se sice dožívá čím dál více lidí, ale přesto je stále vzácným a spíše ojedinělým. Samozřejmě za předpokladu, že jej nesrovnáváme s pradávými biblickými postavami, jejichž věk má spíše bájně rozměry. V tomto směru se přímo příslovečným prototypem dlouhověkosti stal Metuzalém (v ekum. překladu Mutúšelach, jehož let bylo 969).

Pokud bychom ale pozornost ke stejnému životnímu intervalu přesunuli z lidského života na církev, potom se jedná o věk vyloženě mladý, chtělo by se říci pubertální (či dokonce infantilní). Zní to komicky a až absurdně při pohledu na převážnou věkovou skladbu našich členů, i když k dětinskosti může stáří také dospět a některé lidi (jako např. mne) tento stav nikdy zcela neopustil. Nyní ale hovoříme čistě o věku církve. Existují samozřejmě různá mla-

dičká, nově vznikající i zanikající společenství, někdy spíše sekty; ovšem vedle svých sester – klasičtých církví evangelických s pětisetletou tradicí, o pravoslavné či římskokatolické církvi s ještě mnohonásobně delší tradicí už vůbec nemluvě, nemůžeme naši Církev československou husitskou nazvat jinak než mladou. Na pozadí délky dějin lidstva se jedná už o „**úplnou kapku v moři času**“. O věku Metuzaléma lze pochybovat, ale o věku církví historicky prokazatelném nikoliv. Tady platí jiná kritéria a ta se budou s přibývajícím věkem dalších staletí ještě posouvat a měnit. To, že je naše církev mladá, je tedy neoddiskutovatelné, ovšem stejně jako to, že se zhoršuje její početní stav a její kondice. V církvi se můžeme vzácně setkat s širokou plejádou vnímání reality. Od pohledů přes „**ružové brýle**“, naivně optimistických, až k pohledům depresivně černým vidícím stav postupné agonie, soumraku a nevyhnutelného zániku. Míru znepokojení lze snížit připomenutím skutečnosti, že křesťanství existovalo již dávno před vznikem této církve a není důvod, proč by neexistovalo i po ní, ale především k víře patří – to je její nedílnou součástí – též vědomí nevypočitatelnosti Božích záměrů.

Právě v souvislosti s věkem sta let se mi okamžitě vybavil náš vstupní text, tedy životní příběh biblického praotce Abrahama, který i v tomto věku, přes všechna Boží zaslíbení, byl stále bezdětný a jeho situace i vzhledem k věku jeho ženy Sáry a její neplodnosti byla z lidského pohledu již zcela beznadějná. Nejen Abraham se při té představě v duchu usmál, ale i Sára se informací o zrození potomka (asi hořce) zasmála a ironizovala ji. Pripadala jí totiž jako úplná fantasmagorie, a přesto i navzdory tomu se zaslíbený zázrak stal.

Svým způsobem určitou nevypočitatelnost Božích záměrů můžeme vidět i na naší církvi. Protože i přes sebe-reálnější nazírání je zázrakem, jaké naukové chyby, jaká selhání, jakou letargii a úbytek členů, ale i skutečná protivenství, jsme dokázali přežít. Konec konců zaniknou-li určité formy, vznikají tím podmínky pro formy a přístupy jiné – životabudící, nosné a aktuální, což jak doufám, částečně a alespoň v něčem zažíváme právě v naší dejvické náboženské obci. Úsloví, že „**košile je bližší než kabát**“, zakouším intenzivně právě zde, protože oč vzdálenější je mi institucionální církev, o to bližší je mi dejvické společenství.

Jak pravil starověký filozof Hera-kleitos, „**Starěc je velebitel zašlých dob**“. Obávám se, že „velebitelů“ zašlých dob máme v oblasti politické i církevní víc než dost. Jde jen o to pohled dozadu přeměřovat na pohled dopředu a vzhůru. Protože je hlubokou pravdou to, co vyjádřil dánský myslitel Søren Kirkegaard: „**Život se dá pochopit jenom pozpátku, jenže žít se musí směrem vpřed.**“ Ano, zpětná zrcátka jsou naprosto nezbytná a to i vzhledem k chápání i k oněm v uvozovkách „zkušenostem“, o kterých byla již řeč, ale hledět musíme především před sebe – na to, co prožíváme jako jednotlivci i společenství, a také na to, co je anebo by mohlo být před námi a co bychom mohli prožít. Konec konců živý Ježíš Kristus nejde za námi, nejde v našich stopách, ale jde před námi a to dokonce až za horizont naší konečnosti, až k hranám věčnosti.

A tak bych na závěr celé naší církvi, tomuto sboru, každému z vás, i sobě samému přál, abychom s touto nadějí nejen odcházeli z této bohoslužby, ale i s ní a v ní žili v roce 2020 dny svého bytí a vyhlíželi tak i do budoucnosti. Amen. **Lukáš Volkman**

PF 1980

Všichni své životní sezóny máme nabity.
Nestačíme obsadit, zvládnout, zastat, zažít nezbytné role.

Velikost herce?

Onemocní-li přítel zaskočit za ním a ne jen za něj!

PF 1990

Poučení

Nebud' člověče pomýlený
levice přece nemůže nazývat věci pravými jmény.

Přestavba

V čele nebo v cele?
V tom je háček v kterém je to celé.

PF 2000

Jednička pokorně poklekla před Kristem živým 2000 let
a k hrudi hlavu ohla. Co jiného by mohla?

Z knihy novoročenek Aloise Volkmana Stopy co doby tropí

Z kazatelského plánu

Čtvrtá neděle po Zjevení

Hospodine, zachraň nás, Bože náš, shromáždí nás z pronárodů, tvému svatému jménu budeme vzdávat chválu, budeme tě chválit chvalozpěvem.

(*Žalm 106,47*)

První čtení z Písma: Micheáš 6,1-4.8

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

2. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, ty vládneš všemu na nebi i na zemi. Milostivě přijmi prosby svého lidu a daruj nám svůj mir! Osvit' nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma (varianta I): 1. Korintským 1,18-25
(**varianta II):** 1. Korintským 1,26-31

Evangelium: Matouš 5,1-12

Verš k obětování: Žalm 92,1

Verše k požehnání: Matouš 5,8-10

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dej, ať nás dary chleba a kalicha odpoutají od pozemských vášní a stále nás posilují jako nebeská mana na cestě do tvého věčného království! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 37, 84, 60, 173, 177

Nad Písmem

Ne až někdy, hned!

Proměňujeme se. Velmi rychle. Možná rychleji, než si to stačíme uvědomovat.

Lidský rod se od počátku proměňoval, vyvíjel. Abychom něčeho dosáhli, je potřebné a dobré neustrnout na místě a tvořit. Ku prospěchu nás všech. Hospodin nám nedal hřivny k tomu, abychom je zakopali. Tak tedy tvoříme a činíme se. Jde nám to moc dobře. Dokonce tak dobře, že jsme pozapomněli na to, že se naše životy od našeho počátku až k hrobu a ještě dále mají ubírat cestou Hospodinovou. Že vše, čím nás obdařil, co nám dal, má sloužit k tomu, abychom jej poznali, velebili. Jednoduše, chodili s ním.

Vytěsnění pravého Boha z našich životů téměř dosahuje vrcholu. Žít v bázni Boží není moderní. Uctívat pravého Boha, Otce Ježíše Krista je až trapné, přežití. Máme mnoho jiných možností jak dosáhnout „duchovního“ rozměru. Modloslužba kvete. Jak by ne, démonické síly v andělském rouchu nám vše, po čem toužíme, co pro sebe „nutně potřebujeme“, dají hned, tak nač čekat. Třeba to bláznivě blahoslavenství. To přímo odráží nemohoucnost toho,

kdo to učí. Po posluchačích chce, aby byli pokorní, zdrženliví, bez dravosti, ctižádnosti; jako malé děti. Nic konkrétního nenabízí, leda trápení, slibuje něco až v budoucnu a ještě mlhavě. Žijeme teď! Teď potřebujeme, aby se nás někdo ujal. Zahmul vším potřebným, vyléčil nemoci, prodloužil životy a hlavně, aby sejmul všechny, kdo se nám nezdaří a ruší naši slibně rozjetou kariéru a námi nalajnovaný život. A co je komu do toho, že si ho žijeme sami pro sebe a podle své vůle. Hlavně ať máme veškeré potřebné zabezpečení a k tomu zdravé oči a prsty na posouvání radostí v tabletu. A hlavně ten pokrok. Už je na trhu konečně ten nový ultrarychlý smarttelefon? Včera bylo pozdě, zítra bude zastaralý! Tak ať se nezdržujeme! Potřebujeme se posunout! Nech odpadne, čo je pomalé, nech odpadne, čo je oportunistické! Někteří z nás na tento technologický

hon nereagují nebo ho nestíhají, či nepotřebují stíhat. Sobectví odosobněného moderního člověka jim je cizí. Místo toho se s druhými lidmi zastavují na kousek toho teplého slova, píší je i na obyčejný papír a vhadzují do poštovních schránek, aby jak čmelák a vítr je do daleka rozesel – tam, kde jsou srdce...

Mají rádi společnost, jsou pomalejší v soudu, někdy ani nesoudí, dokonce se i sejdou, aby postaru, pospolu velebili Bohu Otce, a dělají i další zvláštní věci, které se z „normální společností“ vytrácejí. Například naslouchají. Jedni druhým i Tomu, který nás přišel učit a přinesl spásu. Kdo má čas a vůli si vyslechnout či přečíst Kristova slova, v nichž hovoří o blahoslavenství, a jsou mu pochopitelná, poznal život v Bohu, který do nás nechává proudit Pravdu, která znamená život. Pokoj vám!

Tomáš Altman

**Přesvatý Bože,
který nás slyšíš i přes chaos světa a mlhu elektrosmogu.
Chceme navěky chválit tvé svaté jméno
skrze našeho Pána Ježíše Krista a nikým a ničím se nenechat odloučit
od tvé lásky k nám. Dávej nám k tomu sílu. Amen**

Klobouk dolů, kaplani

Dokončení ze str. 1
mezi Vězeňskou duchovenskou péčí a Vězeňskou službou ČR její generální ředitel genmjr. Petr Dohnal, jenž rovněž vyjádřil přesvědčení o nezastupitelnosti pozice, kterou si ve tvrdém vězeňském prostředí duchovenská péče postupně vydobyla. Nový pohled a rozměr tak mohl obohatit to, co již ve věznicích probíhalo, jako je pedagogika, výchova, socializace. Spiritualita pak s sebou přinesla možnost změny, obrácení, zázrak „nového stvoření“...

Na setkání byly zmíněny samozřej-

mě nelehké začátky, spojené mj. s těmi, kdo byli vězněni za minulého režimu a na vlastní kůži tak zažili potřebnost vyjádření sounáležitosti bližním a snažili se pomoci. Na základech, které vytvořili, nyní stojí dnešní kaplani i dobrovolníci – zastupující 13 církví ve 35 věznicích, což nemá jinde ve světě obdobu.

Jak dalekou cestu VDP urazila, čím vším prošla, nastínil rovněž současný předseda VDP a kaplan Věznice Valdice Pavel Zvolánek, autor krátké předmluvy v knížce **Společně na cestě: 25 let Vězeňské duchovenské**

péče, která při této příležitosti vyšla a kterou všichni účastníci obdrželi jako dárek. Citátem z „námořnického“ prostředí dobře popsal postoj lidí z okruhu VDP: „*Jen ten, kdo ví, kam pluje, pozná, který vítr je příznivý. Všichni totiž ví, kam plují – do otevřené milující náruče Boží...*“

Kam pluje a za kým, věděl bezpochyby muž, jehož 200. výročí narození P. Zvolánek také připomněl: duchovní a politický vězeň, kněz a reformátor vězeňství František Josef Řezáč, autor knihy o vězeňství z roku 1850: „*Na lodi církve v Čechách vytáhl a postavil plachtu příznivému větru, který vlál na počátku společné cesty duchovních a odsouzených u nás...*“ V pražském Klementinu se o něm na konci minulého roku konala vědecká konference.

Co dodat? Snad jen přání, abychom ani my nezapomínali, kam a za kým plujeme, pojmenovávali věci tak, jak jsou, a neztráceli odvahu v bouřích a víru v člověka.

A co se týče kaplanů a dobrovolníků – klobouk dolů. Poodhalme jejich příběhy několika citacemi ze zmiňované knížky rozhovorů, fotografií a komiksů...

Klára Břeňová

Otta Broch, vězeňský kaplan ve Vazební věznici Olomouc, místopředseda výkonného výboru VDP

Milý Otto, jaké to je, sloužit více než dvě desetiletí v jedné věznici?

Když jsem v roce 1991 nastupoval do vazební věznice na pozici stavebního technika, plánoval jsem to maximálně na tři měsíce. Měli jsme malé děti a potřeboval jsem překlenout období, než si najdu smysluplnou práci. Toto prostředí mě však velmi oslovilo a začal jsem ho vnímat i duchovně – snad i proto, že jsem byl čerstvý student teologie. No, a vidíte, nakonec tu pracuji a sloužím téměř třicet let a jsem za to opravdu rád.

Co tě za ta léta nejvíce potěšilo?

Velkou posilou je pro mě společenství kaplanů a dobrovolníků, se kterými mohu spolupracovat a udržovat přátelské vztahy. Taký je pro mě důležité, že mi vězni důvěřují, nebojí se přijít za mnou se svými problémy. Kdybych je třeba jen jednou zklamal, těžko bych získával zpět jejich důvěru. Právě důvěra se buduje velice dlouho a je hrozně křehká.

A co tě naopak nejvíce zklamalo?

Vždy mě nejvíce mrzí moje vlastní chyby a selhání, vědomí, že jsem měl a mohl jednat a rozhodovat se lépe. A další mojí bolestí je, když vidím před sebou lidi, kteří jsou uzavřeni ve svém vlastním vězení závislosti, sociální a osobní předurčenosti a nemohu jim pomoci. Je mi jich velice líto. Jsou lidé, kteří nemají šanci dostat se z bludného kruhu, ve kterém se octl jejich život. Mám na mysli třeba konkrétní rodinu, kdy se otec a postupně tři jeho synové opakovaně ocitávají ve vězení. Takových osudů je mnoho a téměř vždy za takovou recidivou stojí drogy a jiné závislosti.

Náměstek generálního ředitele, brigádní generál Simon Michailidis

Milý Simone, co tě tak přitahuje na vězeňské službě, že jsi jí zasvětil téměř celý svůj pracovní život?

Původně mne k práci ve vězeňství vedlo přání dělat něco, co mne bude osobně naplňovat, co mi pomůže důstojně uživit rodinu a co bude zároveň ostatním prospěšné. Byly v tom tehdy i romanticky naivní představy o pomoci lidem, kteří se dostali na scesti a nevědí, jak a kudy dál. Příznávám, že něco z těch představ a přání mě drží dodnes. K vězeňské službě mne za ta léta u ní strávená připoutali také lidé, se kterými se v ní setkávám. V běžné populaci zřídka potkáte a poznáte osoby tak mimořádných lidských kvalit i tak velmi „zkažené“ a nelidské jako ve věznicích. To mne jistým způsobem fascinuje. Velmi rád bych ještě nějaký čas přispíval k tomu, aby se české vězeňství dále rozvíjelo jako systém stojící na protektivních a regulativních principech. Vidím smysl v prosazování teze, že přísnost a důslednost v zacházení se snoubí s přístupem lidským a laskavým. Mnohým z nás to stále nedochází a vidí v té tezi spíše protimluv. Já ne. Velmi rád bych jednou odcházel ze služby s vědomím, že odplatnou funkci účelu výkonu trestu už nikdo z kolegů nevnímá jako nosnou, či vůbec pozornosti hodnou.

Máš nějakou představu, jakým způsobem by se mělo bránit recidivě? Jaká by měla být v tomto ohledu role kaplanů a dobrovolníků?

Sdílim představu rozsáhle (a musím dodat, že bohužel i poněkud nešikovně) ukotvenou v nové koncepci vězeňství do r. 2025. Nicméně s jejím obsahem souhlasím. Pokud mám být konkrétní, tak bych pro oblast snižování penologické recidivy zdůraznil nutnost budování vhodných ubytovacích prostor a postupné eliminace „hromadného“ ubytování vězňů, zvýšení počtů odborných zaměstnanců na optimální úroveň, zajištění vhodných podmínek pro práci odborných zaměstnanců a dozorců, aktivní podíl VSČR na změnách trestní politiky státu a na přípravě podmínek pro postpenitenciární péči formou spolupráce s PMS, NNO a právě s církvemi...

Pavel Kočnar, hlavní kaplan VDP, elektroinženýr, skladatel, zpěvák, textař

Duchovní služba ve věznicích je setkání restriktivního řádu a hluboké otevřenosti. Mohou tyto dva extrémy existovat vedle sebe?

Dokonce musí, jsme kaplani vězeňští. Musíme si připomínat, že pracujeme s lidmi, kteří v drtivé většině nemají vnitřní mantinely. Uvažují povrchně, vnějšně, proto potřebují pevný vnější řád – to je ta restrikce. O to víc je potřeba jít do hloubky, od povrchu k duchovním hlubinám, k vnitřností duše, ke svědomí. Naše služba je právě v tom hlubokém ponoru.

Co bys přál Vězeňské duchovenské péči k jejímu 25. výročí?

Všem členům VDP přeju Boží i lidskou blízkost a smysl pro humor.

Společně na cestě: 25 Vězeňské duchovenské péče. Vydalo Vydavatelství IN s.r.o. v Jablonci nad Nisou 2019.

Stalo se...

Pokračování ze str. 1

u otevřených oken a volali další, aby se šli podívat. Šli jsme i kolem pošty, kde stály u oken telefonní spojovatelky a volaly na svého telefonního údržbáře, aby se šel také podívat. Ten bydlel v Trutnově vedle naší fary a farářku Brázdilovou i její rodinu znal. Tuhle mladou farářku ale ne. Vbrzku ji měl poznat blíže (když jí na faře překládal telefonní vedení) a do půl roku se s ní oženil.

Byt na faře byl velmi studený a ještě pod jeho částí byla otevřená veranda, kde profukovalo. V zimě jsme se museli v obývacím pokoji balit do deky, i když jsme tam topili a pouštěli teplo ještě z kuchyně. Já jsem si vydělávala 600 Kč měsíčně hrubého – tedy asi 500 Kč čistého příjmu po odečtení daní. Můj muž měl asi 2x tolik. Naše farářské platy byly jedny z nejmizernějších, asi na úrovni platu uklízečky. Maminka mi půjčila něco na velikánské okno v obývacím pokoji, aby nebylo holé. Za nějaký čas dostal náš patriarcha Novák ze Západu darem nějaké peníze, které si nenechal pro sebe, ale věnoval je duchovním. Na každého z nás vyšla nějaká menší částka, ale byli jsme vděční za cokoliv. Dostali jsme bony, za které se dalo nakupovat ve speciálních obchodech, kde bylo dovážené, pro nás luxusní zboží nebo naše zboží, které se jinak vyváželo do ciziny. Bony jsme dostali podle odsouzených let, počtu dětí a dalších kritérií. Pochopitelně jsem nedostala moc, protože jsem byla ve službě krátce a děti jsem neměla. Přesto mi bony stačily na velkolepý nákup – záclonu na velké okno a na tranzistorový rádiodobudík (dárek pro mého muže, aby se mu pěkně s hudbou vstávalo).

Žilo se nám dobře, protože jsme se měli rádi a byli jsme skromní. Oblast našeho působení byla skoro totožná a to byla pro mne velká výhoda. Manžel mne občas bral s sebou, kam jsem potřebovala. On si tam udělal údržbu vedení nebo něco natíral a já jsem navštívila naše členy. Na tomto principu jsem konala biblické hodiny v Libňatově. U sestry Řezníčkové, která bydlela na strategickém místě

blízko autobusové zastávky, jsme se scházeli. Byly to většinou starší ženy, které ještě pracovaly v zemědělském družstvu a měly v poledne přestávku. Biblické jsem naplánovala tak, že jsem tam dojela autobusem nebo mne někdy vzal Kája svým služebním autem. Obě strany, Libňatovští i já, jsme byli spokojeni. A já jsem se radovala, když jsem nafasovala občas i naturálie – vejce, mléko nebo buchty. Na podzim po svatbě jsem přemýšlela o nadcházející zimě i o tom, že bych ráda koupila Kájovi slušnou zimní bundu. Neměl šatník příliš vybavený, většinou chodil ve služební uniformě. Kde na to ale vzít? Maminka mi při jedné návštěvě řekla, že u nich v továrně hledají ke konci roku brigádníky na sobotu, aby splnili plán. Já jsem tam jako studentka na letní brigády chodila a práci jsem znala. Neviděla jsem nic zlého na tom, že jsem tam na 3 soboty šla pracovat. Na nejbližším setkání farářů našeho okrsku zaznělo, že skalická farářka si chodí přivydělávat do továrny a to že je zlé. Irena Ferbasová, tehdejší českoskalická farářka se ohradila, že o tom nic neví. Další, kdo měl se Skalicí něco společného, jsem byla já. Takže to prasklo. Kolegové na mne byli nepřijemní a dali mi to – jak se říká – sežrat. „Sobota - farářova robota“, hlásal starý farář Mojžiš. „To se máš připravovat na bohoslužby.“ Omlouvala jsem se, že mám jako novomanželka a farářská začátečnice s malým platem velké starosti a výdaje. Když nyní, po 40 letech (psáno v r. 2015) vidím, jak a kolik si mladší kolegové přivydělávají, vždy si na tuto situaci vzpomenu. Pravdou je, že jsme jednou za 3 měsíce měli k dispozici mimořádnou částku, tzv. disparitu, která vznikla tak, že jsme peníze za pohřby, křty, svatby a vzpomínky zapisovali do zvláštního bločku a odevzdávali na konci měsíce do zvláštního fondu. Z něho se jednou čtvrtletně vyplácelo duchovním dle určitého klíče „přílepení“. Něco bylo na děti, něco pro začátečníky, aby si mohli koupit nejnnutnější vybavení bytu, a zbytek se rozdělil všem stejně. Bývala to částka ve výši skoro jednoho platu, a to už bylo v rozpočtu domácnosti znát.

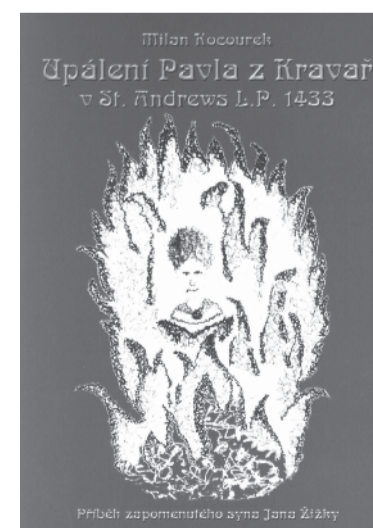
Dokončení příště

Můžete si přečíst

KOCOUREK Milan: *Upálení Pavla z Kravař v St. Andrews L. P. 1433.* Alexandr Michajlovič, Kroměříž 2019.

Pavel z Kravař patří v českých dějinách k málo známým a opomíjeným osobnostem. Jeden z mála meziválečných textů pochází z pera F. M. Bartoše. Autorem románu o lékaři Pavlu z Kravař je dlouholetý redaktor českého vysílání BBC v Londýně, poté spolupracovník Českého rozhlasu a konečně i občasný externí dopisovatel Českého zápasu Milan Kocourek. Historický román pojednává o husitském emisarovi vyslaném z Prahy do Skotska, aby tam sjednal podporu skotské církevní hierarchie pro husitskou věc. Po příjezdu do St. Andrews byl však Pavel z Kravař zadržen, postaven před soud inkvizice a odsouzen jako nebezpečný vyzvědač a kacíf. Upálen byl v St. Andrews 23. července 1433. Kocourkovým inspirá-

torem k napsání knihy se stal historik Paul Vyšný, jenž působil na univerzitě v St. Andrews, což byla první univerzita ve Skotsku. **Martin Jindra**

Zprávy

Studentská bohoslužba
s unitářským reverendem

Vážení a milí, všichni studenti a vyučující na HTF a příznivci našich studentských bohoslužeb! Chtěli bychom vás pozvat na naši obvyklou středeční studentskou bohoslužbu, na kterou tentokrát dorazí velice zajímavý ekumenický host, který se ujme i kázání – reverend z Náboženské společnosti českých unitářů Dr. Petr Samojský, duchovní pražské unitářské obce.

Ve středu 5. února od 19 hodin v našem Husově sboru na Vinohradech (Dykova 1).

Filip Sedlák

Přednáška Hovořit s přírodou

Ekologická sekce České křesťanské akademie a pražský sbor Obce křesťanů zvou na přednášku Milana Horáka „Hovořit s přírodou“ (o křesťanském vztahu k přírodě a jeho hledání a nalézání v dnešní době). **V pondělí 10. února 2020 od 19 hodin v kapli sv. Jana v Obci křesťanů, Na Špejcharu 3, Praha 7.**

Dokument o církvi
v Cestách víry

V neděli 12. ledna 2020 ČT2 odvysílala v pořadu Cesty víry dokument o naší Církvi československé husitské. Dokument v režii J. Vávry mapuje vznik a historii církve, je přístupný v archivu ČT.

Kostel sv. Mikuláše
na Staroměstském náměstí

Koncerty únor a březen 2020

sobota	1. 2. 2020	17:00
pátek	7. 2. 2020	17:00
sobota	15. 2. 2020	17:00
pátek	21. 2. 2020	17:00
sobota	29. 2. 2020	17:00
pátek	3. 3. 2020	17:00

SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS

Michal Hanzal – varhany
Martina Bauerová – soprán
František Bílek – trubka

J. S. BACH – Toccata and Fugue in D Minor
G. F. HÄNDEL – Messiah
A. VIVALDI – Gloria
C. SAINT-SAËNS – Ave Maria

Změna programu vyhrazena

SAINT NICHOLAS CHAMBER SOLOISTS

Z ekumeny

RABÍNI OPĚT V NĚMECKÉ ARMÁDĚ

Spolu se svými krajany prolévali krev na bojištích první světové války také němečtí židé. Podobně jako křesťanům kaplani poskytovali židovským vojákům útěchu rabíni, německy zvaní Feldrabbiner. Součástí německých ozbrojených složek byli někteří z nich až do nástupu Hitlera v roce 1933. V následujících měsících se do služeb Bundeswehru rabíni vedle kaplanů opět zapojí.

V pátek 20. prosince podepsala německá ministryně obrany Annegret Kramp-Karrenbauerová se zástupcem Ústřední židovské rady Josefem Schusterem dohodu o opětovném začlenění rabínů do německé armády. Deset rabínů bude poskytovat podporu židovským vojákům jak v Německu, tak na zahraničních misích. Podle vyjádření ministryně tento krok poukazuje na

boj, který německá vláda vede s antisemitismem. Židé se podle ní mohou v armádě cítit doma stejně tak, jako v celém Německu. „Jde o znamení toho, jak je armáda různorodá a otevřená. Zároveň je tento krok důležitý pro život židů v celém Německu.“ Schuster se o 20. prosinci vyjádřil jako o „historickém dni“ a Bundeswehr označil za „reflexi naší (německé) společnosti“. Přestože německá armáda nevede oficiální statistiku o vyznání svých příslušníků, podle odhadů, založených na dobrovolných odpovědích vojáků, v jejich řadách slouží zhruba 300 židů, 1 400 muslimů a 94 000 křesťanů. V armádě zatím působili pouze luteránští a katoličtí kaplani, podle svého vyjádření má ale vláda v plánu povolit duchovní také muslimským vojákům. **Kliment Mrázek, www.info.dingir.cz**

ZEMŘEL NOVOZÁKONÍK PETR POKORNÝ

Dne 18. ledna 2020 zemřel ve věku osmdesáti sedmi let prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., profesor katedry Nového zákona Evangelické teologické fakulty UK

a dlouhodobý ředitel i zakladatel Centra biblických studií AV ČR a UK. Více informací o tomto mimořádném bibliotvů přineseme v čísle 7 ČZ. **red**

„JE TO NEEKUMENICKÉ POŠLAPÁNÍ VŠEHO,“ ŘEKL KARDINÁL

Téma Mariánského sloupu dělí náboženskou obec v České republice. Příkladem tohoto tvrzení je i debata mezi emeritním předsedou Ekumenické rady církví Pavlem Černým a kardinálem Dominikem Dukou.

Oba hosté se spolu setkali v Českém rozhlasu v programu Vertikála a mluvili o znovuoživení historické památky ze 17. století, která až do roku 1918 stála na Staroměstském náměstí, kdy byla stržena davem.

Kardinál v úvodu řekl, že vůbec netušil, že by debata kolem památky mohla „otevřít staré rány“. To je podle Duky důkazem toho, že mnohé bolesti historie nebyly zahojeny. Černý argumentoval důležitostí symbolů, která v dnešní době hraje stále větší roli. Připomněl, že jako představitel české ekumeny byl od počátku vtáhnut do celé debaty. Cítoval slova kardinála Vlka, který zastával názor, že stavba by nebyla dobrým nápadem pro vzájemné vztahy křesťanů. Dále upozornil na fakt, že Ekumenická rada církví se v celé své historii stavěla proti těmto snahám, právě aby se předešlo zraněním. Duka oponoval Černému a tvrdil, že neexistuje žádný zápis o tom, že by kardinál Vlk stál proti vztyčení sloupu. V lednu roku 2011 podle pražského arcibiskupa došlo k dohodě, že by se sloup za určitých podmínek vrátil na své původní místo.

V části, kdy Pavel Černý začal mluvit o pochopení mariánské úcty v souvislosti s časem adventu, který si

křesťané připomínali v kontrastu s vyobrazením Marie na historické památce, „kde je jako žena, která dělá zlé věci, která vede boj, která zabíjí...“, Černého přerušil Duka a řekl: „Já nemíním pokračovat v tomto programu,“ a vstal od stolu. Při odchodu ještě vytkl Černému, že lituje vzájemné komunikace, a obvinil ho z neekumenického chování.

Plán obnovy Mariánského sloupu rozpoutal širokou společenskou diskuzi a zjitřil emoce převážně protestantských křesťanů, pro které byl Mariánský sloup symbolem útlaku a ideologickým znamením poroby českého národa. Na protest proti stavbě sloupu vznikla celá řada petic. Ekumenická rada církví v České republice a Česká biskupská konference založila komisi pro české církevní dějiny 17. století, která bude zkoumat problematika místa českých dějin, jako jsou stavovské povstání, bitva na Bílé hoře a rekatolizace.

Podporovatelé sloupu argumentovali tím, že sloup je symbolem ochrany Prahy během třicetileté války a významnou kulturní památkou. Postavení sloupu na Staroměstském náměstí hned vedle sochy Jana Husa by symbolizovalo smíření mezi katolíky a protestanty. Původní Mariánský sloup byl postaven v roce 1650 a stál na Staroměstském náměstí až do roku 1918, kdy byl stržen davem lidí během protihabsburské demonstrace. **Zdroj: www.krestandnes.cz**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Blahoslavenství

M	T	T	K	E	C	D	R	S	K
Ů	I	Á	A	N	T	Z	Á	R	D
D	Š	L	Y	K	CH	I	Á	U	T
Ě	Ě	S	O	U	A	L	CH	T	Ě
D	T	P	D	S	O	L	I	Ý	V
I	O	Ý	O	V	R	T	P	Z	O
C	P	N	S	K	Y	D	E	Í	D
T	N	T	T	S	O	M	N	A	A
V	V	H	A	O	Ě	J	Ř	Í	L
Í	E	N	T	O	H	A	L	B	H

blaho	chudý	potěšit
dědictví	království	tichý
dostat	milosrdní	srdce
Duch	nasytit	syn
dům	plakat	země
hladovět	pokoj	

(Řešení z minulého čísla: Jako první ze svých učedníků povolal Ježíš rybáře Šimona Petra, Ondřeje a bratry Zebedeovy.)

Jana Krajčířiková

Setkání křesťanů 2020
ve Štýrském Hradci

Srdečně zveme na 11. Setkání křesťanů, které se bude tentokrát konat v rakouském městě Graz/Štýrský Hradec v termínu 3. - 5. 7. 2020. Nabídka je pro všechny generace, znalost jazyka není podmínkou, řada programů bude překládána nebo budou nonverbální. Téma Setkání je „Tvář v tvář“.

Přihlásit se můžete na stránkách www.face2face2020.at/de/anmeldung/, kde najdete registrační formulář. Je možno registrovat i celou skupinu najednou s jednou kontaktní osobou. Termín přihlášení je 31. 3. 2020.

Více na www.ccsch.cz v rubrice Pozvánky. **red**

Autor kresby: Tomáš Altman

